

ŽUPNÉ NOVINKY

Modernizácia ciest bude pokračovať vďaka ROP

VYŠE 10 MILIÓNOV EUR NA REGIONÁLNE KOMUNIKÁCIE

Regionálny operačný program (ROP) ponúka možnosť pokračovať v modernizácii cestnej siete. Na základe výzvy vyhlásenej v decembri je pre Prešovský kraj v rámci Opatrenia 5.1 Regionálne komunikácie zabezpečujúce dopravnú obslužnosť regiónov alokovaná čiastka 10,32 mil. €. „Po skúsenostiach z predchádzajúcich výziev sme sa rozhodli, že modernizáciu rozdelíme do siedmich projektov. Štyri sú zamerané na modernizáciu ciest, na zvýšenie bezpečnosti a riešenie kritických havarijných stavov vozovky, čo znamená, že niektoré úseky musíme rekonštruovať až do cestného telesa, teda do podkladových vrstiev. Dva projekty sú zamerané na rekonštrukciu mostov a jeden na stabilizáciu zosuvov v kraji. V prípade úspešnosti to môže znamenať

približne 62 kilometrov nových ciest v našom regióne,“ približuje riaditeľ Správy a údržby ciest Prešovského samosprávneho kraja (SÚC PSK) Vladimír Kozák.

OPRAVÍ SA 37 ÚSEKOV CIEST

Modernizácia ciest v oblasti Bardejov zahŕňa osem úsekov. „Sústredili sme sa okolie obce Šarišské Čierne na tri smery – Bardejov, Černina a Vyšný Mirošov. Tieto tri úseky pripravujeme v rozpočtovom náklade 420-tisíc eur. Chceme dokončiť úsek medzi Brezovom a Marhaňou a tiež z Raslavič na Abrahámovce, kde máme vytypovaný úsek dlhší ako kilometer. Plánujeme vyriešiť aj veľký problém, ktorý nás trápi – Stulany,“ konkretizuje V. Kozák. Spolu osem plánovaných úsekov v oblasti Bardejov pred-

pokladá rozpočtové výdavky viac ako jeden milión eur.

V oblasti Humenné, Svidník a Vranov je pripravených 11 úsekov v rozpočtovom náklade 2,23 milióna eur. Finančne najnáročnejšia je plánovaná rekonštrukcia komunikácie III. triedy v úseku Adidovce – Udavské, kde je navrhnutý rozpočet 640-tisíc eur. Medzi vybranými úsekmi sú tiež Pčoliné – Medzilaborce, zo Stropkova smery Dapalovce, Krišlovce a problémový úsek Vislava, či úseky Miroľa – Krajná Polana alebo Ruská Volová – Klenová.

V oblasti Poprad a Stará Ľubovňa bude modernizácia ciest pokračovať na ceste II. triedy Reľov – Spišská Belá cez Maguru. Spomedzi ciest III. triedy boli vybraté úseky Brutovce – Nižný Slavkov, Dúbrava – Spišské Pod-

hradie, či Spišská Teplica – Poprad. V staroľubovnianskom okrese je finančne najnáročnejší úsek Litmanová – Stará Ľubovňa v objeme 300-tisíc eur. Celková hodnota modernizácie ôsmich úsekov v tejto oblasti dosahuje takmer 1,8 milióna eur.

V oblasti Prešov je naplánované dokončenie cesty v smere Červenica – Prešov. Projekt rieši aj problémy v úseku Veľký Šariš – Medzany, Klenov – Prešov, Fulianka – Raslavice a katastrofálny stav v Ruskej Novej Vsi. Celková hodnota desiatich projektov v oblasti Prešov predstavuje 1,64 milióna eur.

DEVÄŤ MOSTOV A ŠTYRI ZOSUVY

Rekonštrukcia mostov je rozdelená do dvoch častí – jed-

na rieši východnú a druhá západnú časť kraja. Finančne najnáročnejší je most v Ľubici v časti Pod lesom, kde sa plánuje preinvestovať 400-tisíc eur. V rámci tohto projektu sa riešia aj mosty Veľká Lesná – Haligovce a výstavba úplne nového mosta na úseku Lažany – Svinia. V druhej etape sú na rekonštrukciu vybrané mosty v úsekoch Ruská Poruba – Košarovce, Olka – Radvaň nad Laborcom, Zubné – Vyšný Hrušov, Dlhé Klčovo – Sačurov, Jasenovce – Holčíkovce a Mičakovce – Hanušovce. Rekonštrukcia deviatich mostov má spolu plánovaný rozpočtový náklad 2,5 milióna eur.

Projekt stabilizácia zosuvov rieši sanáciu štyroch zosuvov na cestách III. triedy vo výške

presahujúcej jeden milión eur. Ako konštatuje V. Kozák, „v rámci zosuvov chceme doriešiť zosuv Beloveža – Bardejov, ďalší úsek je pri obci Pichné (okr. Snina) a v Prešove nás trápi zosuv v úseku Klenov – Sedlice.“ Ako dodal, posledný zosuv je na ceste Vyšný Slavkov – Brezovica: „Priamo v obci Brezovica plánujeme odstránenie zosuvu v dĺžke 152 metrov, ktorý nás trápi od roku 2010.“

Projektové tímy už intenzívne pracujú na príprave žiadostí. Projekty je potrebné predložiť do 31. marca. Riaditeľ SÚC PSK je optimista a predpokladá, že po schválení projektov cestári budú môcť polovicu plánovaných investícií zrealizovať ešte do konca tohto roku.

Stav cesty v Stulanoch je kritický

Most Ľubica

Zničený most v Lažanoch

ŠKOLSTVO: VEREJNÉ & NEVEREJNÉ

Prešovský samosprávny kraj v uplynulých týždňoch spracoval analýzu stavu školstva na území Prešovského kraja. „Situácia v školstve sa nám neustále komplikuje: evidujeme menej žiakov, potrebujeme zvyšovať platy, stále sme sa nevysporiadali s obrovským pasívnym dlhom a napriek veľkým investíciám stále sa nájdu školy v nie dobrom technickom stave“ – vypočítava predseda PSK Peter Chudík: „A to napriek tomu, že v našom kraji sme uskutočnili výraznú racionalizáciu v oblasti stredného škol-

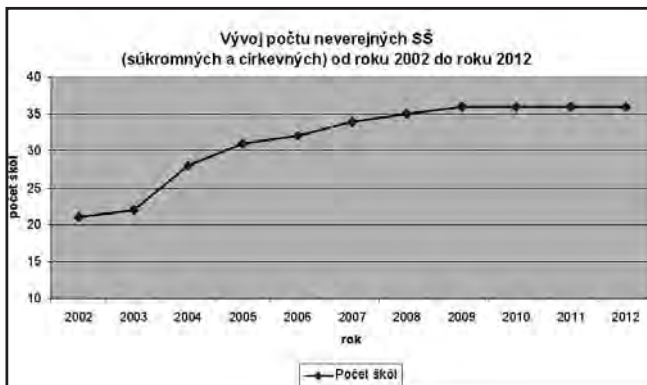
stva. V júli 2002 sme do svojej zriaďovateľskej pôsobnosti prevzali 126 stredných škôl a školských zariadení. Z toho bolo 104 stredných škôl. Za desať rokov sme ich počet znížili na 79. Počet pracovníkov sme takisto postupne redukovali o 749 zamestnancov: zo 4 678 v roku 2006 na 3 930 v roku 2012. Všetko to súviselo so zníženým počtom žiakov. Z počtu 38 000 v roku 2002 sme sa v roku 2012 dostali na 31 300, to je o 6 665 žiakov menej.“

Na druhej strane sa podľa župana práve v tomto období zvyšoval počet neverejných škôl – či už súkromných alebo cirkevných. Kým samosprávny kraj znížil počet škôl zo 104 na 79, počet neverejných sa zvýšil z 21 na 36, pričom išlo predovšetkým o gymnáziá (19). Zriaďovatelia ich

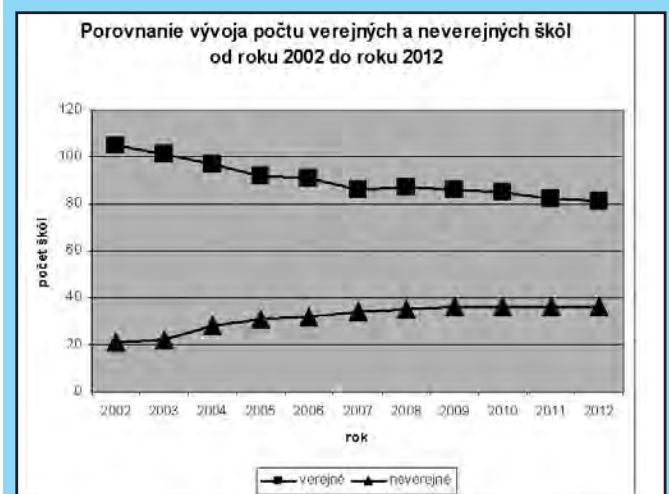
otvárajú, pretože je to vzhľadom na normatív lukratívne. Zriadenie odbornej školy je finančne náročné – zabezpečiť technické vybavenie školy nie je jednoduché. Nárast škôl sa zastabilizoval v roku 2009, odkedy bol na zriadenie školy potrebný súhlas vyššieho územného celku.

Podľa župana musí byť jasné, kto určuje počet žiakov, počet tried a počet škôl: „Asi polovicu všetkých problémov v tejto oblasti predstavuje liberalizácia súkromného školstva. Takmer žiadne odborné školy, nárast škôl pri poklese žiakov. Kým my znižujeme počet škôl, lebo je menej žiakov, tam je to

naopak. Možno by bolo treba určiť minimálny počet žiakov v jednej triede. Malo by byť aj určené, koľko žiakov minimálne musí mať škola. Nie som proti neverejným školám. Ale majú byť doplnkovou formou vzdelávacieho systému, nemali by tvoriť polovicu vzdelávacích kapacít.“

Na základe analýzy má odbor školstva vypracovať koncepciu rozvoja školstva. Poslanci sa ňou chcú zaoberať na júnovom zasadnutí krajského parlamentu.

Najväčší záujem o Ľubovňu, Bardejov a Kežmarok Čím žili kultúrne organizácie PSK v roku 2012?

Letná rozprávka na hrade Ľubovňa

Skanzen – expozícia Šarišského múzea v Bardejovských kúpeľoch

Najnavštevovanejším múzeom v zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja sa za rok 2012 podľa očakávaní stalo Ľubovnianske múzeum s počtom návštevníkov takmer 118 700. Na dru-

hom mieste je Šarišské múzeum v Bardejove (60 000 návštevníkov). Trojicu uzatvára Múzeum v Kežmarku (33 300). Všetky tri múzeá zaznamenali tiež pozitívny trend - vyšší počet návštevníkov ako v roku 2011.

STARÁ ĽUBOVŇA

Návštevnosť Ľubovnianskeho múzea v roku 2012 dosiahla takmer 118 700 platiacich návštevníkov, ktorí si pozreli hrad alebo skanzen. To predstavuje 12 %-tný nárast oproti roku 2011. K pozitívnym číslam nepochybne prispelo otvorenie nových expozícií pivovarníctva a liehovarníctva v zrekonštruovanom renesančnom paláci, ale i viaceré novinky v skanzene. Hrad získal cenu Fénix – Kultúrna pamiatka roka za Obnovu renesančného paláca a jeho inovatívne sprístupnenie verejnosti. Podľa riaditeľa múzea Dalibora Mikulíka „je

zaujímavá návštevnosť jednotlivých expozícií. Kým návštevnosť hradu sa zvýšila o 10 %, návštevnosť skanzenu narástla až o 16 %.“ Riaditeľ teší 22 %-tný nárast slovenských a 9,5 %-tný nárast českých turistov. Múzeum však stále pociťuje výpadok návštevníkov spoza severnej hranice. Pokles poľských turistov predstavuje 19 %. Expozície v Starej Ľubovni však navštívili aj anglicky, nemecky, rusky, maďarsky či francúzsky hovoriaci turisti.

BARDEJOV

Šarišské múzeum v Bardejove zaznamenalo v roku 2012

zvýšenie návštevnosti o 11 %. Expozície a výstavy si pozrelo spolu 60 000 návštevníkov, z toho 15 000 pricestovalo zo zahraničia. Dve tretiny návštevníkov prišli počas letnej turistickej sezóny. K miernemu zvýšeniu návštevnosti prispeli výstavy Poľovníctvo v službách prírody a Historický portrét. Šarišské múzeum sa v minulom roku po prvý raz zapojilo do akcie Noc múzeí, kedy sprevádzali návštevníkov v expozíciách vo večerných hodinách s lampášmi. Novinkou boli aj tvorivé dielne pre deti v skanzene.

KEŽMAROK

Múzeum v Kežmarku zaevidovalo v roku 2012 takmer 33 300 návštevníkov, pričom najväčší záujem bol o hrad a expozíciu veteránov. Do Kežmarku zavítalo vyše 17 % osôb viac ako v roku 2011, pričom najvyššia návštevnosť bola v mesiaci júl. Riaditeľka múzea Erika Cintulová spomedzi mi-

nuloročných akcií veľmi pozitívne hodnotí rozprávky Zlaté jablko: „Počas troch dní, od 28. do 30. mája rozprávku videlo vyše 6 600 návštevníkov. Reprizovali sme ju aj v júli počas medzinárodného festivalu ELRO.“ Najvýznamnejším podujatím v múzeu bola realizácia projektu Poľská rodina Lasky a Kežmarok, v rámci ktorého bol zrekonštruovaný odev A. Laskyho, uskutočnila sa konferencia a výstava s rovnomeným názvom, ktorú v Zakopanem videlo takmer 27 400 návštevníkov. Múzeum v roku 2012 pripravilo celkovo 12 výstav. Rok 2012 bol pre múzeum významný aj začatím rekonštrukcie striech na hrade a opravy drevených konštrukcií na ochodziach. Suma na rekonštrukciu dosiahla takmer 109 000 eur.

MEDZILABORCE

Návštevnosť expozícií a výstav Múzea moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach dosiahla v uplynulom roku takmer 29 000 návštevníkov, o 10 000 viac ako v roku 2011. Podľa riaditeľky múzea Valiky Maďarovej k vyššej návštevnosti pozitívne prispeli výstavy v nemeckom Ambergu a poľskom Rzesowe.

HUMENNÉ

Vihorlatské múzeum v Humennom zaevidovalo v roku 2012 viac ako 27 000 osôb. Oproti predchádzajúcim múzeám však zaznamenali pokles počtu návštevníkov, bolo ich o 11 % menej ako v roku 2011. Takmer polovicu návštevníkov predstavujú deti a študenti. Približne 9 % z celkového počtu návštevníkov tvoria zahraniční návštevníci.

Najvýznamnejším podujatím Vihorlatského múzea v minulom roku bol 20. ročník medzinárodnej súťažnej prehliadky Karpatská kraslica. Podľa riaditeľa múzea Vasilja Fediča je to „najnavštevovanejšia výstava v histórii múzea“.

Medzi ďalšie úspešné minulo-ročné podujatia patrili Medzinárodný deň múzeí, ktorý organizujú už viac ako 20 rokov, podujatie Zemplínske Hámre v skanzene či koncert Advent 2012. Riaditeľ múzea je osobitne hrdý na Múzejné noviny Vihorlatského múzea, ktoré získali tretie miesto v prestížnej celoslovenskej súťaži Podnikové médium roka v kategórii printové médiá príspevkových a rozpočtových organizácií verejnej správy.

POPRAD

Podtatranské múzeum v Poprade zaevidovalo v roku 2012 vyše 9 500 návštevníkov. Medzi najvýznamnejšie podujatia patrili tvorivé dielne a prednášky k výstavám M(u)odrotlač v múzeu, Veľká noc, Vianoce v múzeu, Ľudové liečiteľstvo pod Tatrami, výstava: Energia 3. tisícročia. Podľa riaditeľky Magdalény Bekessovej „systematická spolupráca so školami pomáha mierne zvyšovať návštevnosť.“ Úspešnou novinkou v minulom roku bolo otvorenie letnej čitárne v átriu, kde počas leta organizovali pravidelne populárno-náučné prednášky.

HANUŠOVCE

Počet návštevníkov vo Vlastivednom múzeu v Hanušovciach nad Topľou v minulom roku presiahol počet 8 000, je to však tiež pokles oproti predošlému roku. Návštevnosť výrazne zvýšilo podujatie Noc múzeí v máji. „Žiaľ, tieto aktivity ponúkame verejnosti bez vstupného. Možno aj preto sú také navštevované,“ konštatuje riaditeľka múzea Mária Kotorová. Múzeum sa aktívne zapája do rôznych prezentácií historie netradičnými formami. V uplynulom roku to bol 2. ročník cyrilometodských slávností pod hradom Čičva Iskonib Slovo a tiež rekonštrukcia historických udalostí pri príležitosti 800 rokov 1. písomnej zmienky o Medziankach.

GALÉRIE

Šarišská galéria v Prešove v roku 2012 zaznamenala takmer 13 600 návštevníkov. Len o niečo menej – 13 000, predstavovala návštevnosť expozícií a výstav Tatranskej galérie. V rámci projektu Vyšné Ružbachy – genius loci Tatranská galéria začala revitalizovať areál Medzinárodného sochárskeho sympozia. „Opätovne ho tak bolo možné zapísať na kultúrnu mapu Slovenska,“ zdôrazňuje riaditeľka galérie Anna Ondrušková. Upozorňuje tiež na projekt, v ktorom sa Tatranská galéria podujala v niekoľkých etapách pomocou slovenských a poľských umelcov vytvoriť najvyššie položenú krížovú cestu. Doteraz bolo verejnosti sprístupnených desať zastavení. Zámerom galérie je v tomto roku dokončiť posledné štyri zastavenia a zakončovať predchádzajúce umelecké diela.

PREŠOV

Hvezdáreň a planetárium v Prešove v uplynulom roku navštívilo vyše 21 000 osôb v rámci rôznych programov, astronomických pozorovaní, prednášok. Návštevnosť bola v porovnaní s predchádzajúcim rokom nižšia.

Okrem školských skupinových návštev, ktoré tvoria takmer 70 celkovej návštevnosti, je záujem o programy rodičov s deťmi počas sobôt a štvrtkové večerné programy pre dospelých. Podľa riaditeľa Viliama Kolivošku „verejnosť prejavila záujem o Medzinárodný deň planetáríí, Deň detí s astronómiou a v minulom roku zaujali aj prednášky s prvým slovenským kozmonautom Ivanom Bellom.“

Najnavštevovanejšími predstaveniami v roku 2012 v Divadle Jonáša Záborského v Prešove boli muzikály Quo Vadis a Pokrvní bratia. Divadlo v minulom roku zaevidovalo 87 800 návštevníkov, ktorým ponúklo štyri premiéry. Vo svojom repertoári malo divadlo 14 hier.

Fašiangy na hrade v Kežmarku